

Stockholm den 9 januari 2026

R-2025/2894

Till Finansdepartementet

Fi2025/02097

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 25 november 2025 beretts tillfälle att yttra sig över EU-kommissionens förslag om Europeiska åklagarmyndighetens (Eppo) och Europeiska byrån för bedrägeribekämpnings (Olaf) åtkomst till information om mervärdesskatt på unionsnivå, COM(2025) 685 final.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot EU-kommissionens förslag om förordningsändringar såsom framgår av promemorian. Det är angeläget att EPPO och OLAF ges effektiva verktyg för att utreda och lagföra allvarliga brott som skadar EU:s ekonomiska intressen.

Samtidigt anser Advokatsamfundet att förslaget väcker ett antal frågor ur svensk rättslig synvinkel, särskilt avseende förhållandet till nationell sekretesslagstiftning och rättssäkerhet.

Synpunkter

Förslagets innebörd

EU-kommissionens förslag innebär att EPPO och OLAF ges direkt och systematiserad åtkomst till EU-gemensamma databaser med mervärdesskatteinformation, såsom VIES, CESOP och Eurofisc. Syftet med förslaget är att effektivisera upptäckt och utredning av gränsöverskridande momsbedrägerier genom att minska beroendet av nationell mellanhand och påskynda informationsflödena.

Det rör sig alltså inte om nya sanktions- eller beslutsbefogenheter, utan om reglering av dataåtkomst och informationsdelning.

Förhållandet till svensk sekretesslagstiftning

Utlämnande av skatteuppgifter styrs i Sverige av bland annat 27 kap. OSL, som innehåller långtgående skydd för skattskyldigas ekonomiska och personliga förhållanden. Även om EU-förordningar är direkt tillämpliga och kan bryta nationell sekretess, kan förslaget skapa praktiska och systemtekniska frågor för svenska myndigheter.

Advokatsamfundet anser att det inom ramen för den fortsatta beredningen av kommissionsförslaget finns behov av en analys avseende om det bör införas nationella riktlinjer för hur Skatteverket ska hantera informationsförfrågningar, loggning och kontroll i relation till EPPO/OLAF.

Rättssäkerhet och tillgång till rättsmedel för enskilda

När uppgifter flyttas till EU-organ står svenska tillsynsmyndigheter, såsom Integritetsskyddsmyndigheten, och svenska domstolar utanför den direkta kontrollen. Rättsmedlen ligger i praktiken hos den europeiska datatillsynsmannen (EDPS) och EU-domstolen.

Advokatsamfundet vill understryka vikten av att åtkomsten till uppgifter, liksom är fallet idag, ska vara strikt begränsad till nödvändiga och konkreta utredningsbehov.

Advokatsamfundet anser det nödvändigt att regeringen, utifrån kommissionsförslaget, analyserar och ger en tydligare beskrivning av den enskildes rättigheter, särskilt rätt till information, rättelse, begränsning av behandling och skadestånd.

Regeringen bör även se till att det finns en beskrivning av hur rättsmedel ska fungera i praktiken, och hur enskilda kan få tillgång till klagomålsvägar utan orimliga trösklar.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander